

EKO-TURİZMDE YENİ DESTİNASYONLAR SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

Amaç:

Sonuç Odaklı Programın amacı; Güney Ege Bölgesinde eko-turizm (kültürel mirası kapsayarak doğal çevreyi öne çıkaran, yerel toplumun refahını destekleyen turizm) potansiyelinin harekete geçirilerek, turizm faaliyetlerinin iç kesimlere yaygınlaştırılarak hedef ilçelerde turizm gelirlerinin artırılmasıdır. Bu kapsamda; doğal zenginlik, aktivite ve kültürel varlık potansiyeli bakımından görece üstün ilçelerin SOP uygulama dönemi sonunda eko-turizm kapsamında bölgenin çekim merkezleri olması öngörülmektedir.

Programın Özel Amaçları:

1. Doğa zenginliklerinin erişilebilirliği ve çekiciliğinin artırılması
2. Yerel yaşam ve tarihi mirasın deneyimlenebilir hale getirilmesi
3. Doğa aktivitelerinin yaygınlaştırılması ve çeşitlendirilmesi
4. Destinasyon yönetimi kapasitesinin güçlendirilmesi

Program Kapsamında Öncelikli İlçeler:

- Karacasu
- Söke, Kuşadası
- Pamukkale, Buldan
- Çameli, Fethiye/Seydikemer
- Köyceğiz, Ula

Arka Plan Ve Müdahale Gerekçesi:

On birinci Kalkınma Planı'nda "Değişen tüketici eğilimleri ile teknolojik gelişmeler doğrultusunda turizmin çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi, sezon süresinin uzatılması, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve daha fazla harcama eğilimi olan ziyaretçilerin ülkemize çekilmesi ile konaklama süresi ve konaklama dışı harcamaların artırılması, her bir destinasyon özelinde ve odaklı anlayış çerçevesinde sektörde dönüşümün gerçekleştirilmesi ve koruma-kullanma

dengesi gözetilerek ekonomik ve sosyal kalkınmaya katkı sağlanması” temel amaç olarak belirlenmiştir.

Aydın, Denizli, Muğla illerini kapsayan Güney Ege Bölgesi, doğal ve kültürel mirası, geçmişe dayanan turizm tecrübesi ile küresel düzeyde önemli bir turizm destinasyonu olma hedefini sürdürmektedir. 2014-2023 TR32 Bölge Planı’nda “Küresel Turizm Odağı Güney Ege” vizyonu ile yola çıkılmış; “Dört Mevsim Turizm” gelişme ekseninde On Birinci Kalkınma Planı’nda yer alan politikalar ile paralel olarak “Bölge turizminin yenilik, işbirliği ve markalaşmaya dayalı tanıtımının sağlanması” ve “Bölge turizminin çeşitlendirilerek dört mevsime yayılması ve hizmet kalitesinin artırılması” öncelikleri belirlenmiştir.

Bölgenin mevcut başarısında kitlesel deniz turizmi büyük pay sahibi olmakla birlikte doğa ve kültür turizmi başta olmak üzere çok önemli alternatif turizm olanaklarından bölgede yeterince fayda sağlanamadığı görülmektedir. Güney Ege’nin hâlihazırda ülkemizin en çok yabancı turist çeken bölgelerin başında gelmesi, ortalama geceleme sayısının ülke ortalamasının üstünde olması, turizm tesisi ve yatak kapasitesi bakımından yaklaşık %25’lik ülke payı gibi unsurlar, alternatif turizm potansiyelinin değerlendirilmesi bakımından önemli fırsatlar oluşturmaktadır. Tüm bu olumlu hususların yanında, bölgede turizm sezonunun Haziran-Eylül dönemine sıkıştığı ve deniz-kum-güneş turizmi dışındaki turizm türlerinin potansiyelinin istenen düzeyde değerlendirilemediği görülmektedir.

2019 yılında tamamlanan Güney Ege Bölgesi Alternatif turizm envanteri çalışması kapsamında bölgedeki alternatif turizm öğeleri envanteri oluşturulmuş ve bu envanterde yer alan öğelerin potansiyelinden daha fazla faydalanılmasına yönelik strateji/faaliyet önerileri ele alınmıştır. Bu kapsamda Aydın, Denizli ve Muğla’nın ilçelerinde belirlenen alternatif turizm öğeleri Ajansımız uzmanları tarafından ziyaret edilmiş, fotoğraflanmış ve bilgi toplanmıştır. Alternatif turizm öğelerinin alt ve üst yapı ihtiyaçları, daha fazla turist çekmesinin önündeki engeller, cazibe merkezi haline gelmesi için yapılması gerekenler belirlenmiştir. Ziyaretler sonucunda Aydın, Denizli ve Muğla’nın tüm ilçelerinin alternatif turizm öğeleri raporları oluşturulmuştur.

Ajansımız 2013-2019 döneminde, bölge planında yer alan turizmin çeşitlendirilmesi önceliği kapsamında, alternatif turizm alanında çeşitli araştırma raporları hazırlamış, çalıştaylar gerçekleştirmiş ve sektör paydaşları ile işbirliği içerisinde birçok faaliyet

gerçekleştirmiştir. Ayrıca, mali destek programları aracılığı ile doğa turizmi, spor turizmi, kültür turizmi, medikal turizm ve diğer alternatif turizm temalarında 69 proje yürütülmüş ve bölgede alternatif turizm alanlarının çekiciliği ve aktivite çeşitliliğini artırma hedefi doğrultusunda önemli düzeyde altyapı oluşturulmuştur. Tüm bu çalışmalar bölgesel düzeyde alternatif turizm farkındalığının ve bu alandaki yatırımların artırılmasını sağlamıştır. Ajansımızın geçmiş dönem faaliyet ve projeleri, turizm çeşitliliğinin artırılmasına katkı sağlamış olmak ile birlikte, turistik öğeleri, değer zincirinde yer alan ürün ve hizmetler ile bütüncül bir şekilde ele alan belli bir odak ve tema içeren destinasyonlar oluşturulmasına ihtiyaç bulunmaktadır.

Özellikle uluslararası turizm talebinin yapısındaki değişiklikler, kentlerden doğaya yöneliş, çevre konularına karşı artan ilgi, kitle turizmine bir reaksiyon olarak ve farklılık arayışı ile ortaya çıkan eko-turizm günümüzde turizm sektörünün hızla gelişen bir alt sektörü olmuştur. 2019 yılında ajansımız tarafından hazırlanan Güney Ege Bölgesi Alternatif Turizm Envanteri çalışması kapsamında elde edilen bilgiler ile doğal zenginlik, aktivite ve kültürel varlık potansiyeli bakımından görece üstün bazı ilçelerimizin rekabet edebilir eko-turizm destinasyonları haline getirilebileceği öngörülmektedir. Belirlenen bu alt bölgelere ilişkin plan ve programlar, envanter, ajansın bu bölgelerde ortaya koyabileceği somut katkılar ve paydaşların ajanstan beklenti ve işbirliği yapma düzeyi birlikte değerlendirildiğinde, bu bölgelerin SOP uygulama dönemi sonunda eko-turizm kapsamında bölgenin çekim merkezleri olabileceği öngörülmektedir.

Öncelikli bölgelerin belirlenmesinde Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanan 2023 Doğa Turizmi Master Planlarında yer alan doğa turizmi değerleri matrisindeki aşağıdaki göstergelerin kullanılması ile oluşturulan endeksten faydalanılmıştır. Bu endeks kapsamında her bir ilçe aşağıdaki başlıklar düzeyinde değerlendirilmiştir.

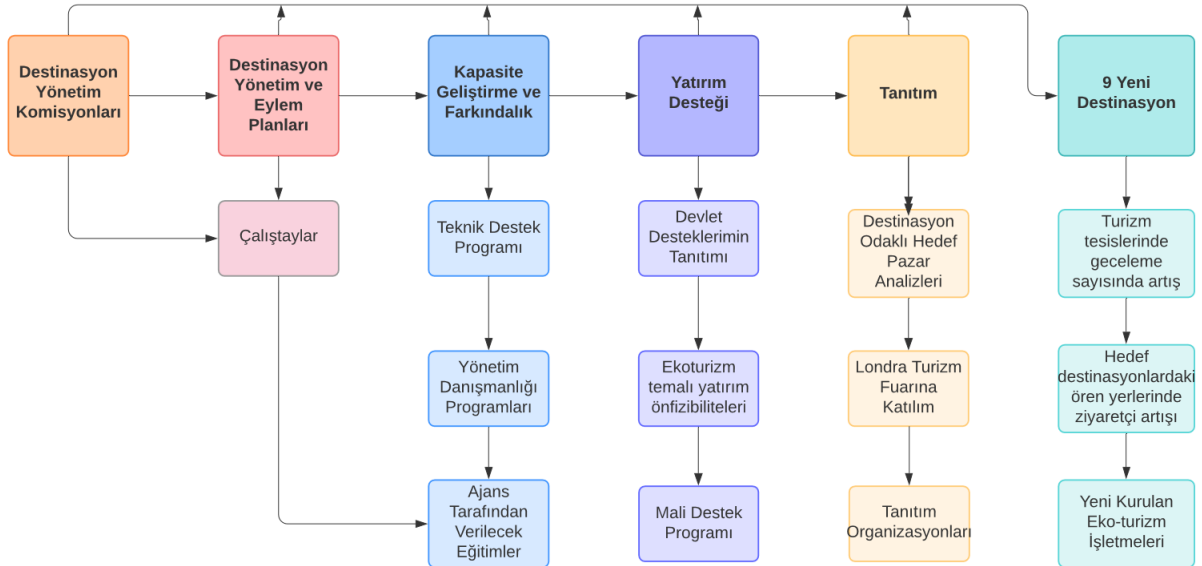
- Kanyon, Mağara, Dağ Bisikletçiliği, Dağcılık, Dağ-Yayla Gezisi İmkânı
- Kampçılık, Düzenlenmiş Doğa Gezisi Rotası
- Pansiyonculuk, Agro-turizm
- Kuş Gözlemciliği, Milli Park vb. Sahalar, Şelale Görme İmkânı
- Estetik Göl/Baraj Olan Yerler
- Tescilli Avlak Sahası, Yabana Hayatı Geliştirme Sahası
- Bakir Doğa Parçaları Gezisi, Bakir Orman Gezisi

- Ören Yeri, Hava Sporları (Balon, Yamaç, Paraşüt)
- Turizm Odaklarına Yakınlık, Ulaşım Ağlarına Yakınlık

Eko-turizmde Yeni Destinasyonlar SOP'u kapsamındaki hedef eko-turizm bölgelerine yönelik olarak Ajansımız tarafından geçmiş dönemde hazırlanan ve hazırlatılan sektörel raporlardan SOP uygulama dönemindeki hazırlık ve değerlendirme çalışmalarında da istifade edilecektir.

2013, 2015 ve 2018 yıllarında alternatif turizm temalı mali destek programlarında Eko-turizmde Yeni Destinasyonlar SOP'u kapsamındaki hedef eko-turizm bölgelerinde yürütülmüş bazı projeler aşağıda listelenmiş olup, yürütülen bu projeler ile birlikte hedef destinasyonlarda eko-turizm potansiyelini canlandırmaya yönelik ilk adımlar geçtiğimiz yıllarda atılmıştır.

Ajansımız destek programları ile hedef ilçelerde bazı altyapılar oluşturulmuş olmakla birlikte, ilçelerde henüz turizme tam anlamı ile entegre edilememiş doğa alanları, kırsal yaşam/mirasa ilişkin öğeler ve kırsal etkinlikler bulunmaktadır. Ajansın 2020-2023 döneminde SOP kapsamında uygulayacağı faaliyetler ve kullanacağı araçlara ilişkin özet şema aşağıda yer almaktadır.

Sonuç Ve Çıktı Hedefleri

Program kapsamında 2020-2023 döneminde hedeflenen sonuç ve çıktılar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 1: Eko-turizmde Yeni Destinasyonlar SOP Sonuç Hedefleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	İlgili Özel Amaç(lar)
1	Hedef ilçelerdeki tesislerde geceleme sayısında artış ¹	%	-	20	1,2,3
2	Hedef ilçelerdeki ören yerlerinde ziyaretçi sayısı ²	%	-	20	2
3	Eko-turizm faaliyetlerini destekler nitelikte hizmetler sektöründe kurulan yeni işletme sayısı	Adet	0	18	2,3
4	2023 yılında destinasyon yönetim komisyonu toplantılarını gerçekleştirmeye devam eden destinasyon sayısı	Adet	0	6	4

¹(2022-2023) döneminde turizm işletme ve belediye belgeli konaklama tesislerinde geceleme sayısının (2018-2019) dönemine göre artış oranı (%)

² (2022-2023) döneminde ören yerlerindeki ziyaretçi sayısının (2018-2019) dönemine göre artış oranı (%)

Program Süresi Ve Zaman Planlaması

Tablo 2: Program Süresi ve Zaman Planlaması

FAALİYETLER	2020	2021	2022	2023
Destinasyon Yönetim Komisyonları				
Destinasyon Yönetim ve Eylem Planları				
Kapasite Geliştirme Ve Farkındalık Programları				
İyi Uygulama Ziyaretleri				
Devlet Desteklerinin Tanıtımı				
Hedef İlçelerde Örnek Yatırım Ön Fizibiliteleleri				
Güney Ege Turizm Tanıtım Portalı				
Destinasyon Odaklı Hedef Pazar Analizleri				
Londra Turizm Fuarına Katılım Organizasyonu				
Destinasyonlara Yönelik Tanıtım Materyalleri Oluşturulması				
Tanıtım Organizasyonları				
Alternatif Turizm Sektörü Yönetim Danışmanlığı Programı				
2018 Kültür Turizminin Geliştirilmesi MDP Uygulaması ve Ödemeleri				
2020 Alternatif Turizm Mali Destek Programı				
2021 Eko-turizm Mali Destek Programı				
2022 Alternatif Turizm Mali Destek Programı				